



odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
oddělení dozoru

Právní rozbor obecně závazné vyhlášky

Statutární město: Olomouc (dále i jen „město“)

Obecně závazná vyhláška č. 2/2016, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, ve znění obecně závazné vyhlášky č. 6/2017 a návrhu obecně závazné vyhlášky č. _/2018 (dále jen „OZV“ a „návrh novely OZV“)

OZV č. 2/2016

Datum vydání:	27. 06. 2016
Vyvěšeno na úřední desce:	29. 06. 2016
Sejmuto z úřední desky:	15. 07. 2016
Datum účinnosti:	14. 07. 2016 (patnáctým dnem po dni vyhlášení)

OZV č. 6/2017

Datum vydání:	13. 11. 2017
Vyvěšeno na úřední desce:	21. 11. 2017
Sejmuto z úřední desky:	07. 12. 2017
Datum účinnosti:	01. 01. 2018

Návrh novely OZV č. _/2018

Datum vydání:	04. 06. 2018 (předpoklad)
Vyvěšeno na úřední desce:	xx. xx. 2018
Sejmuto z úřední desky:	xx. xx. 2018
Datum účinnosti:	xx. xx. 2018 (15. dnem po dni vyhlášení)

Na základě zmocnění:

OZV byla městem vydána na základě zmocnění v ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“). V souladu s ustanovením § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), byl právní předpis schválen oprávněným orgánem města a má všechny náležitosti právního předpisu vydávaného v jeho samostatné působnosti. Úvodní věta odkazuje i na ustanovení § 10 písm. d) zákona o obcích, ze kterého vyplývá, že povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti OZV, stanoví-li tak zvláštní zákon.

OZV vydaná pod č. 6/2017 i návrh novely OZV obsahují stejná zmocnění dle zákona o místních poplatcích a zákona o obcích.



Posouzení OZV:

Při posuzování OZV bylo vycházeno z následujících právních předpisů, nálezů Ústavního soudu a metodických materiálů a stanovisek odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra České republiky:

Právní předpisy:

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů - čl. 2 odst. 3 a 4, čl. 104 odst. 3,
- usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky - čl. 2 odst. 3, čl. 4 odst. 1,
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“),
- zákon o obcích,
- zákon o místních poplatcích,
- zákon č. 170/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní.

Nálezy Ústavního soudu:

- Pl. ÚS 28/94, Pl. ÚS 39/93, Pl. ÚS 14/95, Pl. ÚS 20/01, Pl. ÚS 1/05, Pl. ÚS 16/02, Pl. ÚS 10/06, Pl. ÚS 22/11.

Metodické materiály a stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly:

- Stanovisko k zákonnému zmocnění o místním poplatku za užívání veřejného prostranství – aktualizace k 1. listopadu 2017,
- Informace o novelizaci zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, s přímým dopadem na zákonnost většiny stávajících obecně závazných vyhlášek, ze dne 16. října 2015,
- Vzor obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za užívání veřejného prostranství – aktualizace k 1. listopadu 2017,
- Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 1 - Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí (obecná část) - podle právního stavu k 1. prosinci 2015,
- Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 3 - proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek (místní poplatky, poplatek za komunální odpad) - podle právního stavu k 1. lednu 2016,
- Stanoviska č. 23/2008, č. 24/2008, č. 1/2007.

K obsahu OZV:

Článek 1 Základní ustanovení:

V odst. 1 tohoto článku město zavádí místní poplatek za užívání veřejného prostranství (dále jen „poplatek“). Pokud město tento poplatek zavádí, mělo by již v OZV upravit podrobnosti jeho vybírání, zejména stanovit konkrétní sazbu poplatku, vznik a zánik poplatkové povinnosti, lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatku. Všechny náležitosti OZV obsahuje.



V **odst. 2** je svěřena správa poplatku Magistrátu města Olomouce, což je v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích, dle kterého „Řízení o poplatcích vykonává obecní úřad.“

Článek 1 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 2 Předmět poplatku, poplatník:

Tímto článkem definuje město předmět poplatku a poplatníka, a to odkazem na ustanovení § 4 zákona o místních poplatcích. Poznámky pod čarou pak obsahují parafrázované znění ustanovení § 4 zákona o místních poplatcích.

Článek 2 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 3 Veřejné prostranství:

Podle ustanovení § 34 zákona o obcích jsou veřejným prostranstvím všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Zpoplatnění se nemusí týkat všech veřejných prostranství. Pro účely zpoplatnění je nezbytné, aby obec v OZV jednoznačně vymezila veřejná prostranství, jež jsou předmětem zpoplatnění. Obec musí provést přesnou specifikaci veřejných prostranství pro jejich zvláštní užívání uvedením názvu místa nebo jiným způsobem blíže charakterizovat jejich umístění v obci, aby bylo vyloučená jejich záměna, a aby nebyla narušena právní jistota občanů. Za veřejné prostranství může obec určit pouze místa, která jsou užívána obecným způsobem, tzn., že nikdo není předem z tohoto užívání vyloučen, a svým charakterem tomuto účelu odpovídají. Je nutno zdůraznit, že obec při určení veřejného prostranství rovněž musí pečlivě posoudit, zda jeho neomezené užívání všemi je nezbytné pro zajištění ochrany zájmů občanů a zájmů veřejného života.

Město v tomto článku specifikuje veřejná prostranství, za jejichž zvláštní užívání se vybírá poplatek, a to slovním popisem v příloze č. 1. Dále je v tomto článku vymezena zóna A (slovním popisem jako veřejné prostranství v prostoru městské památkové rezervace, výčtem ulic a prostorem před Krajským úřadem Olomouckého kraje – ten je blíže určen v příloze) a zóna B (veřejná prostranství na ostatním území města). Rozdělení veřejného prostranství do zón má své opodstatnění, neboť sazby poplatku jsou dle těchto zón diferencovány (viz článek 6).

Lze konstatovat, že specifikace veřejných prostranství, za jejichž zvláštní užívání se vybírá poplatek, byla městem provedena dostatečně, jednoznačně a nezaměnitelně.

Článek 3 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 4 Ohlašovací povinnost:

Zákon o místních poplatcích náležitosti ohlášení definuje v ustanovení § 14a. V **odst. 1** je řešena ohlašovací povinnost při vzniku poplatkové povinnosti (nejméně 8 dnů před započítáním zvláštního užívání veřejného prostranství; není-li to možné, nejpozději v den následující po začátku užívání veřejného prostranství) a zániku poplatkové povinnosti (do 8 dnů od ukončení užívání veřejného prostranství). Článek stanovuje i formu podání ohlášení, avšak pouze písemně nebo ústně do protokolu. **Upozorňujeme**, že podle ustanovení § 71 daňového řádu podání lze učinit písemně,



ústně do protokolu nebo datovou zprávou podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu, nebo s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky.

V **odst. 2 a 3** jsou uvedeny náležitosti ohlášení. Tyto náležitosti korespondují s ustanovením § 14a odst. 1 a 2 zákona o místních poplatcích.

V **odst. 4** byla stanovena lhůta pro podání ohlášení změn v údajích uvedených v ohlášení, a to do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala, což je v souladu s ustanovením § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích.

Ministerstvo vnitra **upozorňuje** na zásadní změnu zákona o místních poplatcích, která v novém ustanovení § 14a odst. 4 předpokládá ztrátu osvobození nebo úlev, a to ve všech případech, kdy poplatník nesplní svoji povinnost ohlásit údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené v obecně závazné vyhlášce. V praxi to de facto znamená povinnost poplatníka ohlásit správci poplatku zejména informaci, že:

- je osvobozen nebo se na něj vztahuje úleva,
- o jaké osvobození nebo úlevu se jedná,
- na základě jaké konkrétní skutečnosti,
- o jakou dobu trvání se jedná.

Ministerstvo vnitra **doporučuje** proto požadavek na sdělení těchto údajů (údaje rozhodné pro osvobození) zpracovat do obecně závazné vyhlášky z důvodu nutnosti úplného seznámení poplatného subjektu s jeho povinnostmi a možnosti zániku osvobození. Je třeba vzít v úvahu, že podle dosavadní úpravy nesplnění povinnosti nahlásit vznik osvobození nebyl spojován s jeho zánikem.

Článek 4 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 5 Vznik a zánik poplatkové povinnosti:

V článku 5 je definován vznik poplatkové povinnosti (první den užívání veřejného prostranství) a zánik poplatkové povinnosti (den, kdy užívání skončilo, zařízení bylo odstraněno a veřejné prostranství bylo uvedeno do stavu způsobilého k obecnému užívání).

Článek 5 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 6 Sazby poplatku:

Účelem poplatku za užívání veřejného prostranství je - vedle jistě nezanedbatelného zajištění příjmů - především regulace zvláštního užívání veřejného prostranství. Prostřednictvím tohoto poplatku má obec, jako územní garant veřejného zájmu na obecném užívání veřejného prostranství, možnost zajistit soulad mezi obecným a zvláštním užíváním. Z ustanovení zákona vyplývá, že pokud chce obec vybírat poplatek také formou paušální částky, musí její výši stanovit v obecně závazné vyhlášce. Stanovení výše poplatku je svěřena výhradně do pravomoci obce, tj. do její samostatné působnosti. Z uvedeného vyplývá, že o výši paušální částky nikdy nerozhoduje obecní úřad, a to ani po dohodě obce s poplatníkem.

Město v **odst. 1** stanovuje poplatek za každý i započatý m² a den užívaného veřejného prostranství a dále formou měsíční paušální částky. Město dále diferencuje u většiny zvláštního užívání sazbu dle zóny A a B (viz článek 3). Paušální



částka by měla být v určitých proporcích k sazbě denní tak, aby jednoznačně nebyla nevýhodou pro poplatníka. Maximální hranice paušální sazby poplatku by proto neměla překročit výši poplatku, jež by byla poplatníkovi stanovena při použití sazby za každý i započatý m² a každý i započatý den. Tuto proporcionalitu město dodržuje, měsíční paušální částka je vždy výhodnější než sazba stanovená za každý i započatý m² a den. Stanovení sazeb za každý i započatý m² a den užívaného veřejného prostranství je v souladu se zákonem o místních poplatcích, a to i u sazeb, které lze zvýšit až na desetinásobek /odst. 1 písm. a) a c)/.

V **odst. 2 a odst. 3** se uvádí výpočet denní (do 30 dnů včetně) a měsíční (nad 30 dnů) sazby poplatku při užívání veřejného prostranství.

Článek 6 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 7 Splatnost poplatku:

Stanovení termínu splatnosti je v samostatné působnosti města. V **písm. a)** město stanovuje termín splatnosti při užívání veřejného prostranství po dobu do 8 dnů (včetně) „současně s oznámením poplatníka, tzn. dnem zahájení zvláštního užívání“. Takto naformulované ustanovení koresponduje s článkem 4 odst. 1 OZV, který definuje ohlašovací povinnost při vzniku poplatkové povinnosti před započítáním zvláštního užívání, není-li to možné, pak nejpozději den následující po začátku užívání veřejného prostranství.

V **písm. b)** tohoto článku se stanoví splatnost při užívání veřejného prostranství po dobu delší než 8 dnů tak, že poplatek je splatný do 8 dnů ode dne vzniku poplatkové povinnosti.

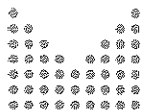
Článek 7 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 8 Osvobození:

V **odst. 1** město odkazuje na osvobození definované již v ustanovení § 4 odst. 1 a 3 zákona o místních poplatcích (v poznámce pod čarou č. 6 jsou příslušná ustanovení ocitována).

Město dále využilo zákonného zmocnění v ustanovení § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích a osvobodilo za stanovených podmínek další skupiny poplatníků uvedené v **odst. 2** pod písm. a) až h), tj. skládky, výkopové práce, pronajaté dočasné stavby a další. Stanovení případného osvobození (případně i úlevy) od poplatku a určení subjektů osvobození a úlevy je v samostatné působnosti města. Město se tímto vzdává části možných příjmů a je na něm samotném, v jakém rozsahu tak učiní. Město v OZV tohoto článku v odstavci 2 písm. g) odkazuje na přílohu č. 2 se seznamem dalších subjektů, které osvobodilo od poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní vozidla. **Upozorňujeme**, že v případě osvobození od placení místního poplatku, které město poskytuje samo sobě /případně příspěvkovým organizacím, které zřizuje – viz odst. 2 písm. d)/, se Ministerstvo vnitra v rámci abstraktní kontroly OZV nezabývalo otázkou možného narušení hospodářské soutěže či neoprávněného poskytnutí veřejné podpory, jež může být předmětem zkoumání ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Město hodlá využít zákonného zmocnění v ustanovení § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích a osvobodit další poplatníky za „umístění stavebního zařízení, provádění výkopových prací, umístění skládek stavebního materiálu a kontejnerů



v případě investičních akcí přímo souvisejících s realizací protipovodňových opatření na území města Olomouce, kde chráněným subjektem je statutární město Olomouc“.

Podle přiložené důvodové zprávy k návrhu novely OZV důvodem osvobození je skutečnost, že v případě protipovodňových opatření jde svým rozsahem (značné rozšíření obou břehů řeky Moravy), finanční náročností (730 mil. Kč) a celkovou dobou trvání (4 roky) o zcela mimořádnou akci, která je realizována ve veřejném zájmu a je obecně prospěšná. Město, které není investorem uvedené akce, považuje zatížení protipovodňových opatření neúměrně vysokým poplatkem za užívání veřejného prostranství (nad 100 mil Kč), za přílišnou tvrdost zákona, resp. OZV. Výše uvedené důvody osvobození lze považovat za akceptovatelné, byť město přijde o nezanedbatelnou část svých příjmů.

Článek 8 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 9 Navýšení poplatku:

V tomto článku se odkazuje na ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích a upozorňuje na zvýšení poplatku při nezaplacení včas nebo ve správné výši.

Článek 9 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 10 Zrušovací a přechodné ustanovení:

V odst. 1 jsou řešeny právní vztahy vzniklé před nabytím účinnosti této OZV a v odst. 2 se zrušují dosud platné OZV upravující danou problematiku (č. 10/2010, ve znění obecně závazných vyhlášek č. 16/2010, č. 3/2011, č. 7/2011, č. 8/2011, č. 4/2012, č. 6/2012, č. 3/2013, č. 1/2014, č. 3/2014 a č. 4/2015) z důvodu právní jistoty poplatníků a větší přehlednosti v této oblasti. Jedná se o standardní přechodné a zrušovací ustanovení, které je v souladu s ustanovením § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích.

Článek 10 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Článek 11 Účinnost vyhlášky:

OZV nabyla účinnosti 15. dnem po dni vyhlášení. Ke stanovení účinnosti obecně závazných vyhlášek připomínáme znění ustanovení § 12 odst. 1 a odst. 2 zákona o obcích, z nichž vyplývá, že obecně závazné vyhlášky musí být vyhlášeny, což je podmínkou jejich platnosti. Vyhlášení se provede tak, že se obecně závazná vyhláška vyvěsí na úřední desce magistrátu města po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení právního předpisu města je první den jeho vyvěšení na úřední desce. Kromě toho může město uveřejnit právní předpis způsobem v místě obvyklým. Pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Účinnost OZV je stanovena „15. dnem po dni vyhlášení“, což je v souladu s výše uvedeným ustanovením zákona o obcích. OZV byla vyvěšena dne 29. června 2016 a byla sejmuta z úřední desky až 15. července 2016.

OZV vydaná pod č. 6/2017 nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2018, což není v rozporu s výše uvedeným ustanovením zákona o obcích. Novela OZV počítá rovněž s účinností 15. dnem po dni vyhlášení, což je v souladu s ustanovením § 12 zákona o obcích.

Článek 11 OZV nebyl shledán v rozporu se zákonem.



Příloha č. 1 OZV č. 2/2016 Veřejná prostranství na území statutárního města Olomouce zpoplatněná místním poplatkem:

V příloze č. 1 jsou pod body 1. až 3. vyjmenována veřejná prostranství, která podléhají místnímu poplatku za jejich užívání, a to pozemní komunikace, účelové komunikace a přilehlá zeleň, dále zóna A tvořená městskou památkovou rezervací statutárního města Olomouce s vyjmenovanými ulicemi, třídami, náměstími, nábřežími a veřejná prostranství vymezená zónou B.

Příloha č. 1 OZV nebyla shledána v rozporu se zákonem.

Příloha č. 2 OZV č. 2/2016 Seznam dalších subjektů osvobozených od místního poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní vozidla:

V příloze č. 2 bylo v návaznosti na ustanovení čl. 8 OZV vyjmenováno 24 dalších subjektů, které jsou osvobozeny od tohoto poplatku.

OZV vydaná pod č. 6/2017 nahradila přílohu č. 2 novým zněním, je v ní vyjmenováno 26 subjektů, které jsou osvobozeny od tohoto poplatku, což neodporuje ustanovení § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích. U návrhu novely OZV se doplňuje název dalšího subjektu, který bude osvobozen od poplatku, a to „Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Olomouci, Blahoslavova 1, Olomouc“.

Příloha č. 2 OZV nebyla shledána v rozporu se zákonem.

Informace o vyvěšení na úřední desce:

Dle ustanovení § 65 odst. 3 zákona o archivnictví „*má-li být dokument vyvěšen na úřední desce, činí se tak vyvěšením jeho stejnopisu opatřeného datem vyvěšení. Po sejmutí se vyvěšený stejnopis opatří datem sejmutí a zařadí do příslušného spisu jako doklad o vyvěšení dokumentu na úřední desce.*“

OZV obsahuje pod textem datum vyvěšení (29. 6. 2016) a datum sejmutí (15. 7. 2016) z úřední desky magistrátu.

OZV vydaná pod č. 6/2017 obsahuje pod textem datum vyvěšení (21. 11. 2017) a datum sejmutí (7. 12. 2017) z úřední desky magistrátu.

Podepisování právních předpisů:

OZV je v souladu s ustanovením § 104 odst. 2 zákona o obcích opatřena podpisy primátora a 1. náměstka primátora.

Město **upozorňuje**, že na OZV č. 6/2017 (zaslané Ministerstvu vnitra) je místo podpisů primátora a 1. náměstka primátora jen uvedena zkratka v. r. (vlastní rukou). Dle internetové jazykové příručky (Ústav pro jazyk český, Akademie věd České republiky - <http://prirucka.ujc.cas.cz>) je u podpisů ke zkratce v. r. uvedeno „*není-li nutné opatřit písemnost vlastnoručním podpisem, lze podpis odpovědného pracovníka vypsát s poznámkou v. r. (= vlastní rukou), která se uvádí za jménem a neodděluje se čárkou*“. Vzhledem k zákonem o obcích stanovené povinnosti podpisů starosty i místostarosty na právním předpisu města (viz výše) a k významnosti tohoto dokumentu, nelze použití této zkratky doporučit. I když ani absence podpisů primátora a 1. náměstka primátora nemá vliv na zákonnost vydané OZV, město **doporučuje** opatřit originál schválené OZV č. 6/2017 vlastnoručním podpisem primátora a 1. náměstka primátora a uvést tak právní předpis plně do souladu s ustanovením § 104 odst. 2 zákona o obcích, které stanoví: „*Starosta*



spolu s místostarostou podepisují právní předpisy obce", což platí i pro statutární města. Totéž platí i v případě přijetí novely OZV, kde je předepsána zkratka „v.r.“.

K označení právního předpisu města razítkem:

OZV i OZV vydaná pod č. 6/2017 nejsou opatřeny žádným razítkem, neboť žádný právní předpis neukládá městu povinnost opatřit právní předpis města razítkem.

Závěr: Při posouzení nebyla OZV, ve znění OZV č. 6/2017 a návrhu novely OZV, shledána v rozporu se zákonem.

Upozornění a doporučení jsou uvedena u čl. 4 a čl. 8 OZV a dále u podepisování právních předpisů.

Schválil: Ing. Bc. Miroslav Veselý
vedoucí oddělení dozoru

V Praze dne 28. května 2018

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra